

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Hotărâre a Guvernului pentru prelungirea perioadei de aplicare a prevederilor art. 1 alin. (2) și (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.326/2023 privind stabilirea tarifelor de primă maxime și a altor măsuri aplicabile de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Proiect de act normativ

2.2 Descrierea situației actuale

În data de 5 aprilie 2023 a fost emisă de către Guvernul României *Hotărârea nr. 298/2023 privind stabilirea tarifelor de primă maxime și a altor măsuri aplicabile de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie* care a fost publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 290 din 06 aprilie 2023. Prin acest act normativ au fost stabilite tarifele de primă practicate pentru asigurările RCA la nivelul propriilor tarife de primă care au fost practicate de către fiecare asigurător RCA la data de 28 februarie 2023, acestea urmând a fi valabile pentru o perioadă de 6 luni, până la data de 10 octombrie 2023. Această perioadă a fost prelungită ulterior până la data de 31 decembrie 2023 prin *Hotărârea Guvernului nr. 923/2023 pentru prelungirea perioadei de aplicare a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 298/2023 privind stabilirea tarifelor de primă maxime și a altor măsuri aplicabile de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 900 din 5 octombrie 2023.

Ulterior, în data de 29 decembrie 2023 a fost publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 1192, *Hotărârea Guvernului nr. 1326/2023 privind stabilirea tarifelor de primă maxime și a altor măsuri aplicabile de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie*, denumită în continuare *HG nr. 1326/2023*, prin intermediul căreia au fost stabilite tarifele de primă maxime la nivelul celor pe care societățile de asigurare le practicau la data de 28 februarie 2023 și alte măsuri aplicabile pentru asigurarea RCA cu aplicabilitate până în data de 31 martie 2024. Aceste măsuri au fost prelungite prin *Hotărârea Guvernului nr. 262/2024¹*

¹ Hotărârea Guvernului nr. 262/2024 pentru prelungirea perioadei de aplicare a prevederilor art. 1 alin. (2) și (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.326/2023 privind stabilirea tarifelor de primă maxime și a altor măsuri aplicabile de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie,

publicată în data de 28 martie 2024 în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 268, prin *Hotărârea nr. 709/2024*², publicată în data de 28 iunie 2024 în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 607, și ulterior prin *Hotărârea nr. 1191/2024*³, publicată în data de 26 septembrie 2024 în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 972 cu mențiunea că prevederile referitoare la tarifele de primă maxime, reglementate la art. 1 alin. (2), și a comisioanelor de distribuție, reglementate la art. 1 alin. (4), care aveau aplicabilitate temporară au fost prelungite în mod expres. Totodată, art. 2 din HG nr. 262/2024, din HG nr. 709/2024 respectiv din HG nr. 1191/2024 prevede faptul că prevederile HG nr. 1326/2023 rămân aplicabile până la data 30 iunie 2024, 30 septembrie 2024 și respectiv 31 decembrie 2024.

În prezent în piața asigurărilor RCA din România se manifestă în continuare o reticență în ceea ce privește apetitul la risc al asigurătorilor RCA pentru anumite categorii de asigurați și există un grad ridicat de concentrare care continuă să reprezinte o vulnerabilitate a pieței atât din prisma expunerii pe clase de asigurare, cât și din perspectiva cotelor de piață semnificative deținute de un număr relativ mic de societăți de asigurare ceea ce arată un grad scăzut de concurență.

În ceea ce privește evoluția pieței de asigurări RCA referitoare la indicatorii de solvabilitate și lichiditate este important de reținut faptul că valoarea totală a primelor de asigurare subscrise pentru asigurările RCA de societățile autorizate și reglementate de A.S.F. și sucursale s-a situat la aproximativ 6,8 miliarde lei în primele nouă luni ale anului 2024, în creștere cu 8,2% comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Cu referire la valoarea activelor lichide la finalul lunii septembrie 2024, aceasta este în creștere cu 14% față de valoarea de la finalul anului 2023, iar indicatorul de lichiditate se păstrează la un nivel solid peste cerința legală.

Totodată, în primele nouă luni ale anului 2024, rezultatul tehnic înregistrat de asigurătorii RCA autorizați și supravegheați de A.S.F. pentru clasa de asigurări de răspundere civilă auto este pozitiv, atât în valoare brută, cât și în netă de reasigurare, iar rata combinată în valoare netă a devenit subunitară în primele nouă luni ale anului 2024 scăzând cu aproximativ 4 p.p. față de anul anterior.

În ceea ce privește dezechilibrele existente în piața asigurărilor RCA este de menționat numărul ridicat de cazuri prelucrate încadrate în categoria asiguraților cu risc ridicat, observându-se o creștere semnificativă a acestora cu aproximativ 23.500 de cazuri față de începutul lunii septembrie, societățile preluând în asigurare un număr de aproximativ 7500 de astfel de cazuri pe lună de la începutul anului 2024.

Cu referire la gradul de cuprindere este de menționat că acesta este în continuare scăzut față de angajamentul asumat de România prin Tratatul de aderare la Uniunea Europeană.

Totodată, se observă existența în continuare a aceluiași împrejurări excepționale, care denotă un dezechilibru între cerere și ofertă și are potențialul de a genera consecințe negative, în sensul unei presiuni suplimentare

² *Hotărârea nr. 709/2024 pentru prelungirea perioadei de aplicare a prevederilor art. 1 alin. (2) și (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.326/2023 privind stabilirea tarifelor de primă maxime și a altor măsuri aplicabile de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudiciile produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie*

³ *Hotărârea nr. 1191/2024 pentru prelungirea perioadei de aplicare a prevederilor art. 1 alin. (2) și (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.326/2023 privind stabilirea tarifelor de primă maxime și a altor măsuri aplicabile de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudiciile produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie*

asupra prețurilor după data de 31 decembrie 2024, data la care încetează efectele HG nr. 1326/2023, cu modificările ulterioare, situație cu impact social și economic, printre acestea enumerându-se:

- imposibilitatea acoperirii riscului la care sunt supuși ceilalți participanți la trafic, în cazul în care vehiculele neasigurate ies în trafic;
- creșterea riscului la care sunt supuși participanții la trafic atunci când sunt produse accidente de vehicule în care sunt implicate vehicule neasigurate, mai ales atunci când rezultă vătămări corporale grave sau deces;
- creșterea nevoii de finanțare a Fondului național de protecție ca urmare a obligației acestuia de a acoperi prejudiciile produse terțelor persoane prin intermediul unor vehicule neasigurate;
- obligația persoanelor neasigurate, responsabile de producerea accidentelor, de a acoperi din resurse proprii prejudiciile plătite din disponibilul Fondului național de protecție

Totodată, trebuie avut în vedere faptul că în prezent se află pe parcursul legislativ o serie de modificări ale legislației naționale privind asigurările RCA care propun a corecta dezechilibrele existente, respectiv *Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie* care cuprinde modificări ale legislației primare menite să elimine decalajele existente și care se află în prezent în dezbaterile comisiilor din cadrul Camerei Deputaților – Cameră decizională, fiind înregistrat în procedură de urgență cu nr. PL-x 216/02.04.2024, normele de aplicare urmând a fi emise ulterior intrării în vigoare a legii.

De asemenea, trebuie menționat faptul că BAAR are în analiză modificarea metodologiei de calcul a factorului „N” ce este luat în calcul la încadrarea asiguraților în categoria asiguraților cu risc ridicat.

Totodată, A.S.F. are în curs de elaborare un ghid de bune practici adresat asiguraților RCA în vederea creșterii incluziunii financiare, creșterii gradului de cuprindere în asigurarea RCA și îmbunătățirii practicilor asiguraților în relația cu proprii asigurați și persoanele prejudiciate.

Este important de menționat faptul că situația financiară a asiguraților este una stabilă în prezent, toate societățile fiind solvabile, având un indicator de lichiditate solid peste cerința legală și înregistrând creșteri semnificative ale portofoliilor astfel, niciun asiguraător nu este supus la risc ca urmare a adoptării deciziei de prelungire a HG nr. 1326/2023, cu modificările ulterioare. Cu toate acestea există în continuare un dezechilibru major și o serie de disfuncționalități la nivelul pieței de asigurări RCA care urmează a fi corijate în principal prin modificările legislative menționate mai sus.

2.3 Schimbări preconizate

Având în vedere cele prezentate, o soluție temporară pentru remedierea stării de fapt o poate constitui prelungirea până la data de 31 martie 2025 a perioadei de aplicare a tarifelor de primă maxime și a comisioanelor de distribuție aferente contractelor RCA prevăzute la art. 1 alin. (2) și (4) din HG nr. 1326/2023, cu modificările ulterioare.

Situația actuală poate fi încadrată ca și situație de criză, dezechilibru major între cerere și ofertă și disfuncționalitate evidentă a pieței așa cum acestea sunt stipulate în prevederile art. 4 alin. (3) din Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În acest caz, Guvernul poate interveni pentru o perioadă de timp limitată prin stabilirea modului de determinare a primelor practicate de către asiguratorii RCA astfel încât împrejurările care determină situația de criză să fie depășită.

Supravegherea practicării tarifelor de primă maxime de către societățile de asigurare care practică RCA și stabilite conform Hotărârii de Guvern se exercită de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, pe perioada de 3 luni stabilită conform art. 4 alin. (3) din Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

2.4 Alte informații *)

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Proiectul de act normativ are beneficiu asigurarea posibilității de respectare a obligațiilor legale ce rezultă din încheierea contractelor RCA în baza cărora se acordă despăgubiri produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie ca urmare a unor accidente.

3.2 Impactul social

Se aplică prevederile art. 4 alin. (3) din Legea concurenței nr. 21/1996

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Se aplică prevederile art. 4 alin. (3) din Legea concurenței nr. 21/1996

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Se aplică prevederile art. 4 alin. (3) din Legea concurenței nr. 21/1996

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.9. Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri *)**

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani		
		1	2	3	4		5	6
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:								
a) bugetul de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit								
b) bugete locale: (i) impozit pe profit								
c) bugetul asigurărilor sociale de stat (i) contribuții de asigurări								
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)								
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:								
a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii								
b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii								
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii								
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)								
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:								
a) buget de stat								
b) bugete locale								
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare								

4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adaptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
4.8. Alte informații						

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Nu este cazul.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Nu este cazul.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE

Nu este cazul.

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Nu este cazul.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene – nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate – nu este cazul.

5.6. Alte informații

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ - Proiectul este supus avizării Consiliului Legislativ;
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării – Proiectul nu este supus avizării Consiliului Suprem de Apărare a Țării;
- c) Consiliul Economic și Social - Proiectul este supus avizării Consiliul Economic și Social;
- d) Consiliul Concurenței - Proiectul este supus avizării Consiliul Concurenței;
- e) Curtea de Conturi - Proiectul nu este supus avizării Curții de Conturi.

6.6. Alte informații

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Proiectul de hotărâre a Guvernului se supune adoptării avându-se în vedere prevederile art. 7 din Legea nr. 52/2003, privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare, acesta fiind publicat pe site-ul Ministerului Finanțelor în data de _____.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

7.3. Alte informații

Secțiunea a 8- a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

8.2. Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de **Hotărâre a Guvernului pentru prelungirea perioadei de aplicare a prevederilor art. 1 alin. (2) și (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.326/2023 privind stabilirea tarifelor de primă maxime și a altor măsuri aplicabile de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie**, pe care îl supunem spre adoptare.

MINISTRUL FINANTELOR
Marcel-Ioan BOLOȘ

PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII DE
SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ
Alexandru PETRESCU

Avizăm favorabil:

VICEPRIM-MINISTRU
Marian NEACȘU

PREȘEDINTELE CONSILIULUI
CONCURENȚEI
Bogdan - Marius CHIRIȚOIU

MINISTRUL JUSTIȚIEI
Alina-Ștefania GORGHIU